

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Amos, Abdiam, Et Ionam Prophetas, Commentarij Francisci Lamberti Auenionensis

Lambert, François

Argentorati, 1525

VD16 B 3868

Pars Secvnda. Secundo, impios ex Israel ad resipiscentiam commune facit,
eos durius carpens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35983

FRANC. LAMB. IN AMOS

illis commissam, ac sanctos, qui in eis plus quam in reli-
quis gentibus fuerunt.

Obserua quoque, quod tametsi **I**sraël domus corruerit iuxta carnem, uera tamen domus **I**sraël, id est, electi, tam **I**sraël, quam aliarum gentium, perire minime poterunt, quod illos **P**ater summus, filio suo, **D**omino **I**ESV **C**H**R**I**S**T**O**, ab eterno tradiderit: & omnis quem dedit ei **P**ater ipse, ad eum ueniet, & illum foras minime eijciat. Ioannis sexto.

PARS SECVNDA.

Propterea hæc dicit **D**ominus **D**eus domui **I**sraël: **Q**uærite me, & uiuetis, & nolite quærere **B**ethel, & in **G**algalam nolite intrare, & in **B**ersabee non transibitis, quia **G**algala captiua ducetur, & **B**ethel erit inutilis. **Q**uærite **D**ominum, & uiuite, ne forte comburatur domus **I**oseph, ut ignis, & deuorabit, & non erit qui extinguat **B**ethel.

Misericors **D**eus, ineffabilis bonitatis sue obliuisci non potuit. Proinde mox ubi **I**sraëlis eersionem prædixit, eundem ad resipiscendum commonefacit, dicens **Q**uærite

COMMENTAR. CAPVT V. 42

Querite me &c. Premisit autem: Propterea, perinde atque illi diceret: Quia uides tibi fore proximam, horrendam manum Domini, conuertere ad me, ut misericordiam consequaris.

Porro is querit Deum, qui eum solum imprimis, & nihil nisi in eo concupiscit, & amat. Item querit Dominum, qui illi fedit, & haeret toto corde sermonibus eius, ac quicquid ab illis diuersum est, abominatur. Quisquis autem sic querit Dominum, uiuet. Vnde & ait: Querite Dominum, & uiuetis, & nolite querere Bethel, adorando, & inuocando uitulum aureum, quem ibi posuerat Hieroboam filius Nabath. 3. Regum. 12. Et in Galgalam urbem Idolis plenam, ut multis locis apud Oseam, & capite praecedenti diximus. Et in Bersabee, in qua etiam erant Idola: non transibitis, ut non inficiamini idololatria eius. Quia Galgala, eius scilicet habitatores, captiui ducentur, & Bethel erit inutilis, hoc est, eueretur: uel ut alius quidam uertit: erit ad peccatum, hoc est, abominabilis, ideoque euertenda, & abijcienda sicut peccatum.

Recte, posteaquam illos admonuit, ut Dominum quaerent, praecipit idololatriam summe uitari, quod nemo possit Deo pariter seruire & idolis. Seruit autem idolis, qui alienis a Deo fedit. At Deo & hostibus suis fidere & adquiescere quis potest? Idolis seruiunt, omnes Dei sermonum contemptores, Antichristi, & pseudoprophetae, sectarumque amatores, qui nunquam prius Deum uere quaerunt, quam ab impietate defecerint.

F 2 Inculcant

FRANC. LAMB. IN AMOS

Inculcant autem dictum sermonem, nempe, ut **DOMINUM** quærent, quo destructo in eis peccato, ex fide uiuerent, & mors seua nihil eisdem officere posset. Antequam comburatur ut domus, Ioseph, id est, Israel, qui idcirco nunc nomine Ioseph capitur, quod primus eorum **Rex** Hieroboam, fuerit ex tribu **Effraim** filij Ioseph. Et hic ignis sæuissime Dei manus, deuorabit, hoc est, absument, euerdet, demolieturque Bethel, & non erit qui extinguat. Nemo enim liberare potest, à flagello, quod **Deus** auferri noluerit.

Qui conuertitis in absynthium iudicium, & iustitiam in terra relinquitis. **Faciendem** (supple, relinquitis) **Arcturum** & **Orionem**,

& conuertentem mane in tenebras, & diem in noctem mutantem,

Qui uocat aquas maris, & effundit eas super faciem terræ. **Do-**

minus nomen eius. **Qui** subridet uastitatem super robustum, & depopulationem super potentem adfert.

Quos maxime præscriptis malis adficere uoluerit, & quos adloqueretur, palàm facit, dicens: **Qui** conuertitis &c. Sic capitur: **Vos** maxime adloquor, qui iudicium conuertitis in absynthium, illud peruertendo, & de pauper

de pauperes amaricando, & opprimendo. Et iustitiam ueram que est ex fide, & que ex ea fiunt, relinquitis. Hoc est. Ad hoc minime aduimini, ut ex fide, & secundum uerbum meum uiuatis, & operemini.

Relinquitis quoque facientem **Arcturum** &c. **Arcturus** constellation est, septem stellis constans, & ad polum Septentrionis se uolucns, quam **Astrologi**, uersam maiorem, rustici uero, maxime apud **Gallos**, currum **Caroli** uocant. **Orion** itidem constellation est, hyeme exoriens, & suo ortu tempestates excitans. His locis **Deus** uniuersorum conditor adseritur: unde & Septuaginta posuerunt: **Qui facit omnia** &c. Ipse uocat aquas maris, in uaporibus humidis ipsas eleuando, & effundit illas, dum pluit.

Qui subridet &c. In **Hebræo** habetur: **Qui uiolentat fortem**, quod est, dum illum reprimit, ne faciat quod intendit, etiam si multa uastat. Quod faciens, quid aliud, quam subsannat, & deridet conatus eius, ac uastitat eam ab eo factam? Nimirum cum ipsos uastatores euertit, & in eos depopulationem adfert, qui reliquos depopulari uoluerant, illos recte subridere dicitur.

Obserua, id commune, ac summæ curæ semper fuisse **Prophetis Dei**, ut eius potentiam & magnitudinem predicarent, quod nullibi non offendes, si eorum scripta diligenter perspexeris. In hoc autem **Propheta** id sublimiterprehendes, tam in præcedentibus, quam in sequentibus. Propterea & hic dicit: **DOMINVS** nomen eius, ut sciant omnes, quòd præter eum nullus est,

FRANC. LAMB. IN AMOS

qui non subijciatur alicui. Omnes siquidem illi sub sunt. Et alij quicunque, si cum eo conferantur, & si summi Reges sint, eius respectu, Domini nequeunt adpellari.

In eo denique, quod uastitatem subridere dicitur, obserua, quod omne flagellum, est risus quidam in conspectu **DOMINI**, hoc est, facile quiddam, quod mox quasi risum excitare, & excitatum mox sedare potest, quemadmodum & risus hominis, facile & prouocatur & reprimitur. Ideo nemo frangatur, cum uidet horrendæ manus **Altissimi** uastitatem. Nimirum illi est facillimum, uniuersa quæ uastata sunt, restaurare. Precandus est igitur, multa cum fiducia bonitatis suæ, & nihil dubitandum, quod nunquam obliuiscitur misereri, sedabitque è uestigio à fidelibus suis omnem tumultum, laxabit captiuitatem, pacabit diuisa, restituet perditâ, restaurabit euersa, & omnino auferet omne malum. Siquidem ipse est qui percutit, & sanat: excæcat, & inlustrat: captiuat, & liberat: pauperem, facit, & ditat: mortificat, & uiuificat: deducit ad inferos, & reducit: humiliat, & subleuat, à quo, per quem, & in quo omnia, ipsi gloria & imperium in sæcula seculorum.

Amen.

P A R S T E R T I A.